

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี จำนวน 373,209 คน (สำนักงานทะเบียนราษฎรจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี, 2551, หน้า 1)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่ซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ประชากรมีจำนวนที่ไม่แน่นอน จึงใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็นแบบโควตา (quota sampling) โดยแบ่งตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำนวน 400 ตัวอย่าง กับผู้ที่มาซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวน 134 ตัวอย่าง สระบุรี จำนวน 133 ตัวอย่าง และสิงห์บุรี จำนวน 133 ตัวอย่าง จนได้หน่วยตัวอย่างครบตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลใช้เวลาจำนวน 15 วัน โดยเก็บจาก 3 ตลาดที่อยู่ในเมืองทั้ง 3 จังหวัด จำนวน 400 ชุด ได้แก่ 1) ตลาดในเมืองลพบุรี 134 ชุด 2) ตลาดในเมืองสระบุรี 133 ชุด และ 3) ตลาดในเมืองสิงห์บุรี 133 ชุด (สุวรรีย์ ศิริโภคภรณ์, 2546, หน้า 243)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จึงใช้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (close ended questionnaire) แบบให้เลือกตอบ ข้อความที่เป็นความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของคน ในแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scaled) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประเภทร้านค้าที่ใช้บริการ เป็นแบบให้เลือกคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง การออกแบบร้านค้า การตั้งราคา การส่งเสริมการตลาด การให้บริการลูกค้า และผลิตภัณฑ์

ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scaled) แบบลิคเอร์ตสเกล (Likert scale) (गुณฑลี เวชสาร, 2540, หน้า 108 – 109) มีสเกล 5 จุด ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อ
- 3 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาแบบสอบถามต่าง ๆ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา ตลอดจนเปรียบเทียบและปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

3. สร้างแบบสอบถามและนำไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบ แก้ไขสำนวนภาษา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจาก คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้จริง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ และ ยังได้รับการพิจารณาตรวจสอบขั้นต้นจากคณะกรรมการ คณะวิทยาการจัดการของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2. หาความเที่ยงตรง (validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธาน และ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของข้อคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (สวริย์ ศิริโภคภิรมย์, 2546, หน้า 243 – 244) ค่าดัชนีที่ได้จะต้องมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 – 1.0 แต่ถ้ามีบางข้อที่ได้ค่า ดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จะต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดลองใช้ (try – out) กับประชากรในเขตอำเภอเมืองลพบุรีจำนวน 10 คน สระบุรีจำนวน 10 คน และสิงห์บุรีจำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธี หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(alpha coefficient) ของครอนบาค(Cronbach) (อนุรักษ์ นวพรไพศาล, 2543, หน้า 85)

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ไปแจกให้กับประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยแนะนำตัวต่อกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนะนำวิธีตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลา ที่จะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยแจกและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percent) ของข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ที่วัดระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี

2.3 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรวรรณสุด, 2542, หน้า 108)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบและเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทร้านค้าที่ใช้บริการ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (สุวริย์ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 243 – 244) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาจำนวน 5 คน ให้แต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดตรงตามจุดประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงตามจุดประสงค์

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละ
 ระดับความสอดคล้อง

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ถ้า IOC คำนวนได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทน
 ความสำเร็จนั้น ถ้าข้อคำถามใดต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องปรับปรุงใหม่

3.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
 (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (อนุรักษ์ นวพรไพศาล, 2543, หน้า 85)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^n S_i^2}{S_r^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_r^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3.2 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการพรรณนาถึงรายละเอียด
 ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ตลอดจนการอธิบายสภาพทั่วไปของข้อมูลที่จัดเก็บได้
 และคุณสมบัติทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย
 (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.2.1 ค่าร้อยละ (percent) (อนุรักษ์ นวพรไพศาล, 2543, หน้า 85)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.2.2 ค่าเฉลี่ย (mean) (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545, หน้า 72)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum_{i=1}^n X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนของตัวอย่างประชากรที่ i ถึง n
 n แทน ขนาดตัวอย่าง

3.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545, หน้า 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 X_i แทน คะแนนตัวอย่าง
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน ขนาดตัวอย่าง

3.3 สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics)

3.3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ กรณีที่ไม่ทราบการกระจายของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบค่าที สูตรที่ใช้คือ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545, หน้า 161)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S^2 p \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S^2	แทน	ค่าประมาณความแปรปรวนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง
	n_1	แทน	จำนวนข้อมูลตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนข้อมูลตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรที่ 2
	p	แทน	จำนวนสัดส่วนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

กรณีความแปรปรวนของประชากรทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน

$$df = \frac{\left[\frac{[(S^2_1)^2 + (S^2_2)]^2}{\frac{n_1}{n_1-1} + \frac{n_2}{n_2-1}} \right]}{\left[\frac{[(S^2_1)^2 + (S^2_2)]^2}{\frac{n_1}{n_1-1} + \frac{n_2}{n_2-1}} \right]}$$

3.3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) เป็น การหาค่าสถิติเอฟ (F – test) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2549, หน้า 249)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจาก การแจกแจงแบบ F เพื่อทราบนัยสำคัญ
	MS_b	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean square between groups)
	MS_w	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean square within groups)

3.3.3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least - Significant Difference: LSD) (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545, หน้า 201)

$$LSD = t_{\left[\frac{\alpha}{2}, v\right]} \sqrt{MSE \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	<i>LSD</i>	แทน	ค่าผลต่างน้อยสำคัญที่คำนวณสำหรับการทดสอบประชากรกลุ่มที่ <i>i</i> และ <i>j</i>
	<i>MSE</i>	แทน	ค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง
	n_i	แทน	ค่าจำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ <i>i</i>
	n_j	แทน	ค่าจำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ <i>j</i>